

Nr 703

Av herrar **Nyhage** och **Lothigius**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 182, angående anslag till en kampanj för lönsparande.*

I proposition nr 182 föreslås att en kampanj för ökat lönsparande bland ungdom skall anordnas under våren 1958, varvid kostnaderna skall betalas med statsmedel. Vidare föreslås en extra vinstutlottning, bestridd av statsbidrag, för att öka intresset för kampanjen.

Att lönsparandet bland ungdom bör stimuleras är alldeles självklart. Men att i rådande statsfinansiella läge på detta sätt framställa krav på statsbidrag kan inte anses försvarligt. Här bör man tvärtom lita till de ideella och fackliga organisationernas egna insatser. Vidare ligger det i sparinstitutens eget intresse att kampanjen göres så framgångsrik som möjligt.

Det sedan 1950 tillämpade frivilliga lönsparandet bland ungdomen bygger på de enligt vår uppfattning riktiga grundprinciperna om regelmässiga löneavdrag och viss tidsbundenhet av det sparade kapitalet. Den bland lönspararna anordnade vinstutlottningen anser vi emellertid felaktig, då det är principiellt oriktigt att kombinera sparande med lotteriverksamhet.

Enligt vår uppfattning bör stimulansen åt lönsparandet ske på två olika sätt: dels genom att propagandavägen uppställa för ungdomen speciellt attraktiva sparmål och dels genom speciella förmåner ur skattesynpunkt.

Särskilt för ungdomen måste olika former av målsparande framstå som den naturliga vägen att göra sparandet lockande. Ungdomen behöver ett specialiserat ändamål för sina sparinsatser, som denna ungdom själv accepterar. Uppgiften är sålunda att finna sparmål — konkreta sparmål — som kan verka tilldragande. Bland dem bör utan inbördes rangordning och utan att möjligheterna därmed anses uttömda nämnas den egna bostaden, framför allt det egna hemmet, det egna företaget, delägarskap i större företag. Bostadssparandet och egnahemssparandet bör på olika sätt göras mera tilltalande. Härvidlag torde det främst böra röra sig om skattelättnader av skilda slag. Småföretagarsparandet bör underlättas t. ex. genom rätt till resultatutjämning. Aktiesparandet bör populariseras och rätt till avdrag vid deklarationer för sådant sparande medgivas med vissa bestämda belopp.

Stimulansen för lönsparandet skall alltså enligt vår mening ske skattevägen. Detta skall kunna ske genom speciella avdragsregler. Belopp som sålunda sparats genom s. k. lönsparande skall bli helt avdragsgillt vid taxe-

ringen upp till ett belopp av förslagsvis 1 000 kr per år. Står pengarna kvar på lönspararkontot under lägst tre år, blir skattebefrielsen definitiv. Uttages beloppet tidigare återföres summan till beskattning varvid beloppet lägges ovanpå inkomsten under det år uttaget skett. Dock bör det finnas speciella skäl som kan motivera uttag från lönsparkonto tidigare än tre år utan att detta skall medföra att skatteförmånen förverkas. Vi ansluter oss här i princip till de skäl, som tidigare varit accepterade när det gäller uppsägningar av sådana sparmedel.

Det karakteristiska för här skisserade variant av lönsparande är att sparmedlen skall stå inne lägst 3 år. Det har således ingen betydelse när sparandet börjar eller slutar. Eftersom det emellertid är fråga om ett sparande som vänder sig till ungdomen, bör man eventuellt sätta upp någon åldersgräns, t. ex. den, att sparkontot skulle öppnas före fyllda 30 år.

Ett lönsparande av här skisserad typ bör kompletteras med en speciell sparform för sådana som inte är löntagare, exempelvis egna företagare, studerande etc. Icke löntagare bör sålunda hos banker, sparbanker etc. ha möjlighet att öppna ett eget sparkonto och där binda sig för att månatligen insätta visst belopp. Härvid skulle spararen också i princip utfästa sig att icke uttaga beloppet förrän tidigast efter tre år. Befrielse från skatt på sparmedel skulle medges på samma sätt som för traditionellt lönsparande liksom rätt att för särskilda ändamål göra uttag vid tidigare tidpunkt.

I vissa sammanslutningar, bl. a. en del fackliga sådana, har man visat ett positivt intresse för aktiesparande. Även denna form av sparande bör kunna inordnas i ett system av avdragsgillt lönsparande.

Med anledning av vad vi härovan anfört hemställer vi,

att riksdagen med avslag å proposition nr 182 måtte besluta att, för stimulerande av lönsparande, införa ett skattefritt avdrag å 1 000 kronor per år i enlighet med i motionen angivna riktlinjer samt att utskottet måtte utarbeta förslag till härför erforderliga författningsbestämmelser.

Stockholm den 5 november 1957

Hans Nyhage

Carl-Wilhelm Lothigi